

Systematisk omsorg for verdighet:

Tilnærming til atferdsmessige og psykologiske symptomer i livets siste fase

Terese Nerbøvik,
rådgiver forskning Helseinnovasjonsenteret

Bakgrunn

>90% av personer med demens utvikler adferdsmessige og psykologiske symptomer (APSD). APSD er forbundet med høy symptombelastning og utfordrer helsepersonell, inkludert sykepleiere, i å sikre verdig omsorg i livets slutfase. Helsepersonell har behov for felles struktur og verktøy som legger til rette for trygg, lindrende og personsentrert behandling.

Problemstilling

Prosjektets formål var å implementere TID-modellen (Tverrfaglig Intervensjonsmodell ved utfordrende atferd ved Demens) og evaluere implementeringsprosessen. Videre ønsket vi å undersøke om modellen kan bidra til å fremme verdighet og sikre symptomlindring hos personer med APSD i livets slutfase, og om den kan styrke helsepersonells opplevelse av trygghet, felles struktur og mestring i omsorgen for pasientgruppen.

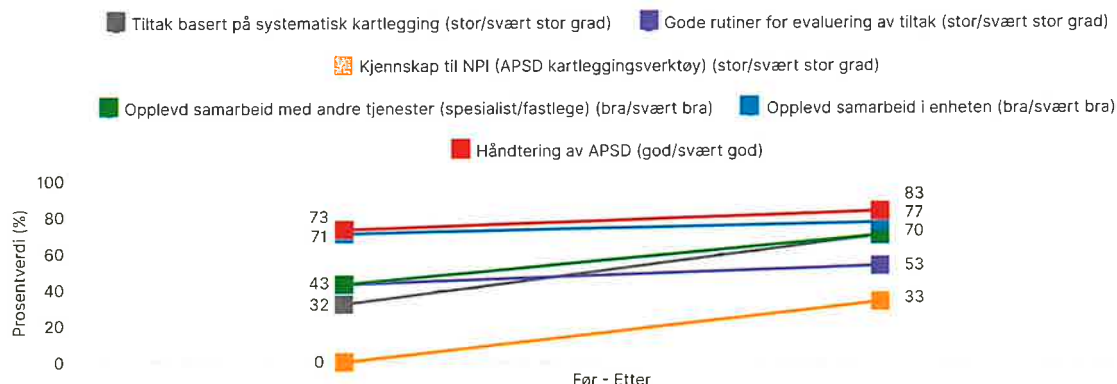
Metode

Prosjektet benyttet en trinnvis implementeringsstrategi og ble gjennomført i seks kommuner i Midt-Norge. Tiltakene inkluderte ansattopplæring, utvikling av prosedyrer og integrering av validerte kartleggingsverktøy i klinisk praksis. Erfaringer og effekter ble evaluert gjennom kvantitative og kvalitative data før og etter innføringen gjennom to spørreskjema til helsepersonell (n=30, n=35) og to fokusgruppeintervjuer (n=19). Et interkommunalt fagnettverk og en prosjektkoordinator støttet implementeringen og bidro til kunnskapsdeling.

Resultater

Innføring av TID-modellen med felles begrepsbruk og struktur førte til økt opplevelse av helsepersonellens mestring i møte med APSD, bedre tverrfaglig samarbeid og mer personsentrert omsorg. Skjønnsbasert praksis ble erstattet av systematisk tilnærming, noe som styrket kvaliteten på håndteringen av APSD. Deltakerne rapporterte om bedre kjennskap til pasientens livshistorie og symptomer, og økt trygghet i vurdering og tiltak.

Resultat spørreundersøkelse

Resultat fra fokusgruppeintervju med ansatte

Konklusjon

Erfaringene fra prosjektet viser at bruk av TID-modellen har bidratt til et felles kunnskapsløft og systematisk refleksjon rundt pasientenes individuelle behov. Dette muliggjør målrettede tiltak basert på pasientens personlighet, livshistorie og uttrykte eller forventede ønsker. Modellen bidrar slik til verdig og lindrende omsorg ved APSD, og styrker kvalitet og trygghet i tjenestene i livets siste fase. Erfaringene tyder på at vellykket implementering krever strukturert oppfølging og forankring for å sikre varig endring i praksis.